

Asia: VM/1743/00.01.00.01/2017

Lausuntopyyntö suunnitelmaksi digitalisaatiohankkeiden uudesta ohjausmallista

Prosessi

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne prosessiin liittyen alle:

Prosessissa ei ole huomioitu turvallisuusviranomaisten hankkeiden turvallisuusluokitusta ja salassa pidettävyyttä käsiteltävän materiaalin eikä niitä käsittelevien henkilöiden osalta. Sisäministeriö näkee kyseenalaisena VRK:n roolin ja resurssit esitetyssä ohjausmallissa, esimerkiksi asiantuntemus TUVE-verkkoon liittyvissä asioissa.

Ideoiden käsittely -vaiheessa kaikki ideat etenevät prosessikuvauksessa suunnitteluun. Olisi hyödyllistä, että tässä prosessivaiheessa olisi määritelty myös osaprosessi selkeästi idean hylkäämisestä eikä vain palauttamisesta idean tarkentamiseen, jos idea todetaan jo alkuvaiheessa jostain syystä toteuttamiskelvottomaksi tai tavoitelluilta hyödyiltään joko liian pieneksi tai ylioptimistiseksi. Sama toistuu hanke-ehdotuksen käsittelyssä, josta myös puuttuu selkeä hylkäämisosaprosessi.

Roolitus

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne roolitukseen liittyen alle:

Esitetyssä mallissa vastuuministeriön rooli voi olla haasteellinen; esitetyt tehtävät vaativat syvällistä toimialojen tuntemusta ja perehtyneisyyttä toimialojen kehittämiskokonaisuuksiin ja kokonaisarkkitehtuuriin.

Käyttöönottosuunnitelma

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne käyttöönottosuunnitelmaan liittyen alle:

-

Investointien hallinta ja hyötyjen seuraaminen

Pyydämme kirjaamaan alle, parantaako malli investointien hallintaa ja hyötyjen seuraamista:

Esitetyn ohjausmallin päätöksenteon sykli on hitaanlainen ja ei sellaisenaan tuo lisäarvoa nykyiseen prosessiin. Arvioinnin ei tulisi perustua vain säästöjen tai kustannustasojen laskemiseen. Kehittämisen arvioinnin tulee perustua toiminnan prosessien tehostamiseen ja palvelujen saatavuuden parantamiseen.

Suosittelavaa olisi jos euromäärältään pienempien kehitysideoiden käsittelyä varten olisi mahdollista luoda kevyempi ja nopeampi malli, jota ei olisi kytketty TAE tai LTAE aikatauluun ja prosessiin. Mallissa tulisi olla erillinen rahoitusinstrumentti jolla voidaan toteuttaa em. nopeat digimuutostarpeet investointiryhmän päätöksellä.

Digitalisaation ideologiaan kuuluu ketteryys, jota myös rahoitusprosessien tulisi tukea omalta osaltaan. Esitetystä mallista korostuu vahvasti hankkeista saatavat säästöt. Miten arvioidaan viranomastoiminnan kattavuutta tehostavat tai esimerkiksi lakisääteiset hankkeet, joista ei synny kustannussäästöjä vaan toimialalle voi jopa syntyä lisäkustannuksia?

Arviointikehikko

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne arviointikehikkoon liittyen alle.

Arviointimalliasiakirjassa puhutaan muutamassa kohdassa elämäntapahtumiin perustuvasta ekosysteemistä lähestymistavasta palveluiden kehittämiseen. Lausuman sisältö ja merkitys jää epäselväksi esimerkiksi sen suhteen, arvioidaanko rahoitettavia hankkeita siitä näkökulmasta, että liittyykö digitalisoitava prosessi johonkin toimenpiteeseen, jonka kansalaisen tai yrityksen on suoritettava tarpeidensa tai tavoitteidensa saavuttamiseksi. Asialla

on merkitystä, sillä digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksia on myös hallinnon sisäisissä prosesseissa ja virastojen välisissä prosesseissa. Lisäksi elämäntapahtuman määrittely sulkee viranomaisaloitteiset asiat ulkopuolelle; esimerkiksi poliisin tehtävistä suuri osa on poliisin aloitteesta tapahtuvia toimenpiteitä, mutta niidenkin kehittämisessä digitalisaatiolla on merkitystä. Termit (kuten asiakasystävällisyys, asiakkaan asiointikokemuksen vahvistaminen jne.) johtavat ajatuksia siihen suuntaan, ettei rahoitusta ole tarkoitettu viranomaisten sisäisten prosessien automatisointiin tai digitalisaation hyödyntämiseen.

Muut kommentit:

Tähän voitte kirjataa muut havainnot:

Sisäministeriö pitää kannatettavana, että hankkeita tarkastellaan valtionhallinnon tasolla yhteisesti ja kokonaisarkkitehtuuri huomioiden. Yhteistä hankintakoordinoitua tulisi kehittää ja soveltaa laajemmin esim. innovatiivisia hankintamenettelyjä. Digihankinnoissa tulisi hyödyntää laajempia toimittaja- ja asiantuntijapooleja.

Suunnitelmaluonnoksessa ei ole juurikaan huomioitu hankkeiden arviointia tietoturvallisuuden näkökulmasta. Samoin hankkeiden toteuttamisen liittyminen valmiussuunnitteluun on sivuutettu lähes kokonaan.

Parviainen Ismo

Sisäministeriö - Sisäministeriö, Hallinto- ja kehittämisosasto